

Szerkesztőségi Iroda
Sepsi Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületében, hová
a lap szellemi részét illető
kérdelmények küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyvkereskedése,
hová a hirdetések és előfizetési pénzek bementesen intézendők.

NEMERE

Megjelenik ezen lapetenként kétszer: - esztortokón és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábnos petit-sorret, vagy annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 50 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A „Háromszéki házipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Gaudiamus igitur!

Hegedülnek, szépen muzsikálnak, jó kedve van az egész világnak; vagy ha nem épen is az egész világnak, hát a nagyon tisztelt ellenzéknek. Van öröm Izraelben A „Pesti Napló” táncol, a „Magyarország” „murizik” s a többiek járnak a káliai kettőst. Pesten, Budán az a hír, megbukott gróf Andrassy! A „Független Hirlap” nem leli helyét örömeiben s veszekszik az „Egyetértés”-sel, dehogyan adná át neki azt a roppant nagy dicsőséget, hogy a külügyminisztert ő buktatta meg. Gastein, Bismark, novibazári expedíció, csehok foederalismusa, császári találkozás és a többi, mind csak azt jelentik ma, hogy vége van Andrassy-nak, elmehe Tisza Kálmán. Hát kell-e ennél nagyobb öröm széles e világon? Ugy-enem hiába zakatolt az ellenzék, mert ime a hatalomról leszűdült a legmakacsabb magyar diplomata. Járd ki lábam, rugd ki lábam, virradtig!

Foly is a dárídó ennek miatta hegyen völgyön. Hogy is ne! Egy magyar miniszterelnököt megbuktatni nem is tréfa dolog.

Csak hogy ezekhez a fontos hírekhez még nagyon sok kétség fér. Legelőször is nem tudjuk s azt tudni egyetlen ellenzéki kollegának sem jutott osztályrészül, hogy ha Andrassy le is mond, mi voltaképen lemondásának oka. Mind az, a miről ma lapjaink nagy garral beszélnek e tárgygyal kapcsolatban — nem egyéb, mint légből kapott okoskodás.

Részünkről minthogy még segíteni sem tudjuk e megdöbbentő elhatározás indokait, tartózkodunk is kutatni azokat. Hanem annyit tény, hogy sem Gastein, sem Novi-Bazár nem gyakorolt ez elhatározó lépésre befolyást. Egyebütt lehetne azt keresni, a minek aztán a jó ellenzék talán még sem örülne olyan örül tombolással, mint most.

Egyelőre, köteles segítségül kifolyóan konstaltjuk, hogy a magyar ellenzék öröme leirhatatlan egy magyar külügyminiszter bukása felett. —

TÁRCA

Adalék

nemes Háromszék 1848,9 iki viszontagságos, de dicsőségjelzés önvédelmi és szabadságharc történelméhez.

Az alább közölt békeszerződés pontozatait tiszteletes Nagy Sándor ur a következő sorok mellett küldötté be hozzánk.

Tisztelt szerkesztő ur!

Beváltom ígéretemet. Itt van ezen lapokon. Oly okmányt közlök, a mely még nem járt a magyar történelem kezén. A két egyforma békekötési okmány közül az egyik eredeti osztrák kézben maradt; a második eredeti példány, hogy a hármazéki levéltárból hová lett; azt nem tudja a historia; hihetőleg az ostromállapot, vagy Bach-korszak alatt tűnt az onnan el.

Nekem birtokomban levén az eredeti egyik német nyelvű példány, általam a békekötésről leirt szöveget német másolat: gondolám szerettem szülőföldemnek, s a történelemnek teszek vele szolgálatot, ha közlöm. Akkori állásomról meg kell jegyezmem, hogy én a békekötésig Berde Mózsa hivatalos színezető magán titkára voltam, s csak mint dilettans tűzér működtem. Ezen állásom nyújtotta nekem az alkalmat említett okmányt lemásolhatni.

Ha időm s kedélyem engedi, szolgálni fogok e békekötés eredményével is, a mely nem kevésbé fog érdekes lenni. Addig is isten velünk!

Hídvég, 1879. aug. 10.

tisztelője, barátja:
Nagy Sándor.

Némi tájékoztatás meg kell említenem, hogy az alább közlendő „Béke pontok” létrejöttekor egész Erdély s a Székelyföld leverve, elárulva,

Azt fel tudjuk fogni, hogy az ellenzék saját álláspontjához híven a külügyi politika vezetése körül követelt eljárásokat annak idejében lelkiismeretesen gáncsolta, hogy hazaárulással, alkotmány feladásával bélyegezte Andrassyt; mindennek akkor volt értelme, mivel így kívánta azt a magas „pártérdek.” De midőn a keleti politika ránk nézve szerencsés megoldást nyert, mikor sikerült a külföldi diplomaciai tekintélyek előtt hazánk politikájának elismerést szerezni; mikor tiszteltté és számbavehetővé tette a magyar nemzeti befolyást a külföldi államok életére is: hogy akkor mikép lehet józan ésszel egy magyar államférfiu bukása felett örövendni, azt már épen séggel nem értjük. Hisszük, hogy az ellenzéknek az eleven öröög is inkább kell mint Andrassy. Hanem hazai, nemzeti szempontból szabad e ennek most örülni, azt itélje meg a józan hazafiság becsületessége.

Jönnek idők, mikor az ellenzék keservesen meg fogja bánni mostani féketvesztett tombolását. Csak hogy a kijózanodás a fájdalmas csalódással együtt még előre be nem látható károkkal is fog járni. Nem kellett nekik a magyar külügyminiszter? Ám lássák, ha majd Hübnér ur lép helyébe, mi fog történni akkor? Az udvari clique, csehekkel, közös hadügyekkel való cimboróságba sok gyönyörűséges dolgokat fog majd akkor elkövetni nemzetünk, alkotmányunk ellen. Lesz módja akkor örülni az ellenzéknek.

A mi másik, Tiszát illető elhamarkodott örömet illeti az ellenzéknek, egyik lapársunk rámutat messziről a következményekre, mikor így szól:

Midőntiszát egyszer azzal fenyegették, hogy kisebbségre juthat, elég határozottan megmondta, hogy akkor odaül az ellenzék padjaira és meg fogja támadni ellenfelét feloldott nyelvvél. Ha Andrassy megbuknék a parlamenten kívül, ő sem tehet mást, mint eljő a magyar parlamentbe, Tisza és Andrassy nem Lónyay és Bittó, a kik megszüntek létezni, a mint megszüntek miniszterek lenni. Egy oppositio,

meghódolt volt a cs. kir. hadsereg előtt. Háromszék volt a termopylaei szoros, s Leonidas csapatai itt küzdöttek s nem akadván áruló, itt védtek meg szülőföldjüket az ellenségtől, s mentették meg a székelynép becsületét.

És e leonidasi küzdelem babérainak nagy része illeti a békeszerződésben is felemlített „önkéntes”-eket (a kik alatt a XII. honvédszázalaj ide menekült vitéz fiak értetnek) s a „Mátyás huszárok”-at, kiket később Kossuth huszároknak neveztek. Ők voltak a magva a lelkes székely csapatoknak.

De a békekötést megelőző, annyival inkább következő megújult harcok babérainak legnagyobb öröközőld levele Gábor Aront az ágyuk atyját s többnyire végzett készütséggel fíjakból szervezett tüzércsapatát illeti. A székelyágyuk első dörrenésére mondá: a székely nemzetör: „ne félj pajtás, a miénk nagyobb az, mint az ellenségé.”

Végre megjegyzem, hogy a békekötés kor már szünetelt nem csak a megyei képviselőtestület, hanem az ugynevezett „Honvédelmi Bizottmány” is mely Berde Mózsa elnöklété alatt, mint 24 tagu választmány működött. Ezen 24 tagu választmány állította meg az előzetes békeponokat, s hajtotta végre a 10 tagu küldöttség, a mely így következik:

Békeszerződési pontok.

a melyek egyfelől cs. kir. katonai biztos br. Heydö százados és másfelől Háromszék küldöttei között megbeszéltek:

Háromszék által előlegesen megállított pontok

1. Az ellenség határainkról eltávolítások; Miklósvar- és Bardocszék, Felső-Fehérvármegyének hídvégi járása az ellenségtől rögtön kitisztíttassék, hol most is dul.

2. Polgári és katonai kormányzás a Felsőleg által szentesített törvények értelmében gyakoroltassék.

3. Ferenc József felséges királyunknak f. év december 2-ról tett királyi „Nyilatkozata” folytán

melyet Andrassy és Tisza vezet, nagyon rövidre fogja szabni azoknak az embereknek dicsőségét, kik elég vakmerőek volnának csehek és udvari clique ek védelme alatt saját hazájuk alkotmánya ellen törni.

Még nem vagyunk Törökországban, melyért talán ép azért rajongott annyit a „Napló”, mert ott elég ha a miniszter kegyvesztett lesz s akkor félre lehet lökni, mint a kifacsart citromot. S ha csakugyan valami titkos, alkotmány-ellenes kezek működnek! nem lesz e pártban egy sem, ki ne ismerné kötelességét hazája és nemzete iránt; nem lesz egy sem, ki átszaladna azok táborába, kik hazájuk sarkalatos jogainak feladásával kerültek a hatalomra. Mint egy ember fogják Andrassyt és Tiszát az oppositioba követni.

A. M.

Ő felsége két kézírata

a melyben elfogadja a Stremayr miniszterium leköszöntését és Taaffe gróft bíz meg az új kabinet megalakításával, ekképen szól:

Kedves dr. Stremayr!

Teljesítve az ez évi július 11-én hozzám terjesztett kérelmüket, kegyelmesen inditattva érzem magamat a reichsrathban képviselt királyságok és tartományok összes miniszteriumának lemondását elfogadni és Taaffe gróft, az eddigi belügyminisztert bízom meg az új miniszterium megalakításával.

München, 1899. aug. 10.

Ferenc József, s. k.

Stremayr, s. k.

Kedves Taaffe gróf!

Midőn elfogadom a reichsrathban képviselt királyságok és tartományok összes miniszterumának lemondását, megbízom önt az új miniszterium

törvényeink és az ezekben adott engedmények megtartassanak és a törvények és a királyi szó szentsége meg ne bántassék,

4. Fegyverek, melyekkel magunkat s határainkat védjük, sőt Bardoc és Miklósvarszéktől ezenkívül a határszéleken az oláhság által leöltett székelyekintől elvettük is, adassanak vissza.

5. Törvényhatóságainkba sorkatonaság, sem semmi nemű rendetlen nép be ne vezetessék.

6. Népnök, mely önvédelmre küzd, semmi táborozási költséggel meg ne terheltessek. Miklósvar- és Bardocszékbe, ugy F-Fehérvármegye hídvégi járásában történt károsítások téríttesse-nek meg,

7. Keblünkben levő „önkéntesek,” és „Mátyás lovagok” (későbbi Kossuth huszár) csapatjai, mint a melyek a Felsőleg jóvágyásával és a főhadi kormány tudtával alakítottak, bántatlanul hagyassanak, nemcsak, sőt tökéletesen felszereltesse-nek és ellátassanak minden szükségességekkel.

8. A törvényhatóság keblében létező egyének közül senki felelősség és megterhelhetőség alá ne vonassék.

9. A hadi foglyok kölcsönösen elbocsáttassanak.

10. A megszüntetett országos közlekedés által hiúsáék helyre.

11. Ezen békefeltételek feletti alkudozások ideje alatt mindkét részről megtámadás megszüntessék.

12. Brassóvidéke s általában a hétfalu magyarság személy és vagyon bátorsága s jólétére nézve biztosítassék s minden terhelhetésektől mentesítessék.

Ratifikált békeponok:

Ad. 1. Személy és vagyon nem sértetik meg Miklósvar- és Bardocszék s Hídvég vidéke ellenségtől laincs megszála, mivel mi olyanoknak nem tekintetelünk, mivel az elhivatásunk, hogy a törvényes állapotot helyre hozzuk.